

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT, AGRICULTURA I PESCA

957

Resolució del president de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears per la qual es formula l'informe d'impacte ambiental sobre el Projecte de tractament terrestre per al control de la processionària del pi, Mallorca i Menorca, anys 2018-2020 (161a/2018)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 9 de gener de 2019, i d'acord amb l'article 10.1.a) del Decret 4/2018, de 23 de febrer, pel qual s'aproven l'organització, les funcions i el règim jurídic de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears (CMAIB) (BOIB núm. 26 de 27 de febrer de 2018),

RESOLC FORMULAR:

L'informe d'impacte ambiental sobre el Projecte de tractament terrestre per al control de la processionària del pi, Mallorca i Menorca, anys 2018-2020, en els termes següents:

1. Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

El projecte es tramita com una AIA simplificada segons la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental a les Illes Balears i està inclòs a l'Annex II "Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental simplificada", en concret al Grup 7 Altres projectes, Apartat 14 "Totes les actuacions que, d'acord amb el Pla d'Ordenació de Recursos Naturals, el Pla Rector d'Ús i Gestió o el Pla de Gestió de la zona on s'ubiquen, seran objecte d'un estudi d'avaluació d'impacte ambiental".

El "Projecte de tractament terrestre per al control de la processionària del pi, Mallorca i Menorca. 2018-2020" té lloc dins àmbit del PORN de la Serra de Tramuntana. Per acomplir l'article 101.2 del Decret 19/2007, de 16 de març, pel qual s'aprova el Pla d'Ordenació de Recursos Naturals de la Serra de Tramuntana que estableix que dins l'àmbit territorial d'aquest Pla, a més del que preveu la normativa específica, s'han de sotmetre obligatòriament als procediments d'avaluació d'impacte ambiental i/o avaluació ambiental estratègica les actuacions especificades a l'article, i entre aquestes actuacions hi ha el "Tractament fitosanitari per combatre plagues en terrenys forestals i campanyes extraordinàries de tractament fitosanitari en terrenys agrícoles". L'any 2003 la processionària del pi (*Thaumetopoea pityocampa* Den. & Schiff) es va declarar plaga a les Illes de Mallorca i Menorca mitjançant la Resolució del Conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca (BOIB nº 145, de 21 d'octubre de 2003) i, a més a més, es qualificaren d'utilitat pública les mesures fitosanitàries que s'adoptin per controlar-la.

2. Descripció i ubicació del projecte

El projecte consisteix en l'avaluació d'impacte ambiental d'un tractament realitzat mitjançant l'aplicació puntual d'un producte insecticida biològic anomenat *Bacillus thuringiensis* varietat *kurstaki* (BTK) amb medis terrestres. L'objectiu és mantenir les zones forestals de major influència de gent amb la menor infestació possible per tal d'evitar casos d'urticària (persones i animals domèstics) dels usuaris dels espais d'ús públic com són les àrees recreatives, les ermites o els refugis. A la vegada preservar o protegir determinats elements patrimonials que per la seva importància mereixen una especial conservació com són els arbres singulars. L'aplicació es realitzarà amb un canó de fumigació tipus "Spray team" i es faran dues aplicacions separades en el temps almenys 10 dies per incrementar l'efectivitat. Les limitacions del tractament són la necessitat de camins o pistes forestals per al vehicle de fumigació. L'època del tractament comprendrà el període de l'1 d'octubre al 15 de novembre durant els anys 2018, 2019 i 2020.

Es tractaran les àrees recreatives següents: Son Fortuny, Son Tries, Caubet, Comuna de Bunyola, Comuna de Caimari, Es Fornassos, Sa Cova Negra, Es Pixarells, Menut (I, II), Puig de Santuïri, S'Illot, Coll Baix, Can Picafort (I,II), Llubí (I, Ermita), Comuna de Lloret, Puig de Consolació, Puig de Sant Salvador, Font de n'Alís, Crist Rei (Puig Galileu), Sa Bisbal, S'Obac -Crestatx, Santuari de Bonany, Son Orlandis, Comuna de Fornalutx. Es tractaran els refugis públics següents: Refugi des Coll Baix, Refugi de Sa Coma de Binifaldó, Refugi de la comuna de Caimari, Refugi de Son Real, Cúber i Gorg Blau, Les finques públiques de Son Real i Mondragó. Es tractaran els arbres singulars següents: Pi Ramut de Binorella, Pi des Caülls, Pi de Sa Capelleta, Tots els de l'illa de Mallorca.

3. Avaluació dels efectes previsibles

Els requeriments d'aquest producte són la necessitat de ser ingerit en un medi alcalí (intestí dels insectes) i uns receptors específics sensibles a la toxina en qüestió. Té acció larvicida als primers estadis larvaris i la varietat kurstaki és la que té acció contra lepidòpters.

Segons el document ambiental, el producte escollit té el menor grau de toxicitat existent, és de categoria A productes de toxicitat baixa, tant per a les persones, com per la fauna terrestre i per la fauna aquícola (AAA), i de tipus I compatible amb les abelles. Està permès en l'agricultura ecològica. Les espores del BTK són sensibles a la llum ultraviolada i per aquest motiu tenen poca persistència al medi. Respecte a les afectacions als lepidòpters afectaria poques espècies que coincideixen en el cycle biològic amb la processonària o que puguin ser bivoltines o multivoltines, amb presència d'erugues durant el període de l'aplicació de l'insecticida, però a causa que es degrada ràpidament per la llum ultraviolada quedarien contrarestats amb rapidesa.

Respecte a la possible afectació sobre els Espais de Rellevància Ambiental, Xarxa Natura 2000 i Espais Naturals Protegits, el document ambiental menciona un informe del 2017 del Servei de Planificació al Medi Natural de la D.G. Espais naturals i Biodiversitat en el qual es diu que el projecte de tractament terrestre no afecta els espais de la Xarxa Natura 2000 de manera apreciable i en el qual s'informa favorablement sobre el projecte en l'àmbit del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana. El projecte presentat per les anualitats 2018, 2019, 2020 és el mateix que l'executat per a l'any 2017.

Globalment el document ambiental conclou que el tractament es pot compatibilitzar amb l'entorn i segons les dades bibliogràfiques i tècniques actuals no es pot concloure que hi hagi cap interacció significativa.

Respecte a les mesures que permetin prevenir, reduir, compensar i corregir els efectes negatius rellevants respecte al medi ambient. El document ambiental anomena les mesures següents:

- Establir un programa de recollida de residus sòlids i líquids generats en l'actuació i per la maquinària.
- Disposar de les revisions i inspeccions tècniques obligatòries per complir la normativa de renou i fums així com la certificació de la inspecció d'equips mòbils d'aplicació de productes fitosanitaris.
- Realitzar un calibrat de tots els equips de polvorització per a realitzar la correcta dosificació perquè el tractament sigui adequat.
- Dotar a la brigada d'una estació meteorològica portàtil per controlar les condicions meteorològiques més adients per realitzar el tractament.
- Dotar a la brigada d'una cartografia i un GPS per disposar d'un control detallat de les zones tractades.
- Les aplicacions es duran a terme en el període tardanal específic de la processonària, a partir de dia 15 de setembre avaluant cada cinc dies l'estat de l'eclosió de les postes de processonària i l'estat larvari de les erugues. Tot per minimitzar els efectes sobre la fauna no diana.
- Instal·lació de senyals de tractament fitosanitari i actuacions d'informació als organismes gestors dels espais a tractar per minimitzar els efectes sobre la salut humana.

4. Consultes a les administracions públiques afectades i persones interessades

S'han efectuat consultes a:

- Servei de Planificació de Medi Natural
- Servei d'Espais Naturals
- Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari
- Servei de Salut Ambiental
- Departament de Medi Ambient (Consell de Mallorca)
- Departament de Medi Ambient i Reserva de la Biosfera (Consell de Menorca)
- Ajuntament de Bunyola, Escorca, Esporles, Estellencs, Selva, Fornalutx

De les quals, s'han rebut els següents informes:

En data 14 de setembre del 2018, té entrada al Servei d'Assessorament Ambiental – CBMA l'informe del Servei de Planificació al Medi Natural de la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat en el qual la cap del Servei tramet un informe emès a petició del cap de Departament de Medi Natural i signat pel cap de secció IX en sentit favorable sobre l'exclusió d'afectació a la Xarxa Natura 2000 del

projecte de control contra la processionària del pi a l'illa de Mallorca i Menorca pels anys 2018-2020. Proposa que el director general d'Espais Naturals i Biodiversitat resolgui:

1. Certificar que el projecte de control contra la processionària del pi (*Thaumetopoea pityocampa* Den.&Schiff) a les illes de Mallorca i Menorca per als anys 2018-2020 als diferents àmbits Xarxa Natura, no afecta els espais Xarxa Natura 2000 esmenats de manera apreciable, sense perjudici del compliment d'allò que estableix el Decret 19/2007 pel qual s'aprova el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals de la Serra de Tramuntana.

2. Comunicar la resolució al Cap de Departament de Medi Natural.

En data 27 de setembre del 2018, té entrada al Servei d'Assessorament Ambiental – CBMA l'informe del Servei de Salut Ambiental de la Direcció General de Salut Pública i Participació de la Conselleria de Salut del GOIB. La cap del Servei informa favorablement condicionat a:

1. Compliment del projecte entregat.

2. Compliment de les condicions d'ús establertes a la resolució de la Direcció General de Sanitat de la Producció Agrària del format a base de *Bacillus Thuringiensis* var. *Kustaki* seleccionat.

3. Advertir a la població de les zones a tractar mantenint la senyalització al manco fins a finalitzar el tractament.

4. Mantenir una franja de seguretat mínima de 50m al voltant de la zona tractada durant la durada del tractament per evitar exposicions accidentals al producte per part de personal aliè a les feines.

En data 8 d'octubre del 2018, té entrada al Servei d'Assessorament Ambiental – CBMA l'informe del Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari de la Direcció General d'Agricultura i Ramaderia de la Conselleria de medi Ambient, Agricultura i Pesca del GOIB. El director general remet informe del servei on informa que NO hi té res a al·legar, per tant, s'informa favorablement l'objecte del projecte des del punt de vista agrari.

5. Anàlisi dels criteris de l'annex III de la Llei 21/2013

S'han analitzat els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, d'avaluació ambiental, i no es preveu que el projecte pugui tenir efectes significatius sobre el medi ambient, en concret:

1. Característiques del projecte:

Es tracta de la realització d'un tractament fitosanitari per una plaga forestal declarada l'any 2003 a les illes de Mallorca i Menorca i per la qual, des del mateix any, es qualifiquen d'utilitat pública les mesures fitosanitàries que s'adoptin per controlar-la. La plaga la causa un insecte lepidòpter que en fase d'eruga s'alimenta de les fulles aciculars del pi causant defoliacions dels arbres del gènere *Pinus* i urticàries sobre les persones i els animals, que poden desembocar en xocs anafilàctics. El tractament es realitzarà mitjançant l'aplicació puntual d'un producte insecticida biològic anomenat *Bacillus thuringiensis* varietat *kurstaki* (BTK) amb medis terrestres, l'aplicació es realitzarà amb un canó de fumigació tipus "Spray team" i es faran dues aplicacions separades en el temps almenys 10 dies per incrementar l'efectivitat. L'època del tractament comprendrà el període de l'1 d'octubre al 15 de novembre durant els anys 2018, 2019 i 2020.

2. Ubicació del projecte: Es tractaran les àrees recreatives de Son Fortuny, Son Tries,

Caubet, Comuna de Bunyola, Comuna de Caimari, Es Fornassos, Sa Cova Negra, Es Pixarells, Menut (I, II), Puig de Santuïri, S'Illot, Coll Baix, Can Picafort (I,II), Llubí (I, Ermita), Comuna de Lloret, Puig de Consolació, Puig de Sant Salvador, Font de n'Alis, Crist Rei (Puig Galileu), Sa Bisbal, S'Obac –Crestatx, Santueri de Bonany, Son Orlandis, Comuna de Fornalutx. Es tractaran els refugis públics des Coll Baix, de Sa Coma de Binifaldó, de la comuna de Caimari, de Son Real, Cúber i Gorg Blau i les finques públiques de Son Real i Mondragó. Es tractaran els arbres singulars del Pi Ramut de Binorella, el Pi des Caülls, el Pi de Sa Capelleta, Tots els pins de l'illa de Mallorca.

3. Característiques del potencial impacte: Ateses les característiques del projecte es considera que no té efectes transfronterers ni es preveu que impliqui impactes ambientals significatius. Segons el document ambiental, el producte escollit té el menor grau de toxicitat existent, és de categoria A productes de toxicitat baixa, tant per a les persones, com per la fauna terrestre i per la fauna aquícola (AAA), i de tipus I compatible amb les abelles. Globalment el document ambiental conclou que el tractament es pot compatibilitzar amb l'entorn i segons les dades bibliogràfiques i tècniques actuals no es pot concloure que hi hagi cap interacció significativa.

Conclusions de l'informe d'impacte ambiental

Primer: No subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el Projecte de tractament terrestre pel control de la processionària del pi, Mallorca i Menorca. 2018-2020. Tenint en compte que no tindrà efectes significatius sobre el medi ambient d'acord amb els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, sempre que es compleixin les condicions establertes per les consultes realitzades a les administracions competents com són les definides a l'informe de la cap del Servei de Salut Ambiental:

1. Compliment del projecte entregat.
2. Compliment de les condicions d'ús establertes a la resolució de la Direcció General de Sanitat de la Producció Agrària del format a base de *Bacillus Thuringiensis* var. Kustaki seleccionat.
3. Advertir a la població de les zones a tractar mantenint la senyalització al manco fins a finalitzar el tractament.
4. Mantenir una franja de seguretat mínima de 50m al voltant de la zona tractada durant la durada del tractament per evitar exposicions accidentals al producte per part de personal aliè a les feines.

Segon. Es publicarà el present informe ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 47.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluacions ambientals.

Tercer. L'informe d'impacte ambiental perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'aprovació del projecte en el termini màxim de quatre anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 47.4 de la Llei 21/2013.

Quart. L'informe d'impacte ambiental no ha de ser objecte de cap recurs, sense perjudici dels que, si s'escau, siguin procedents en la via administrativa o judicial davant de l'acte d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 47.6 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

Palma, a 9 de gener de 2019

El president de la CMAIB
Antoni Alorda Vilarrubias

